

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-12/21
Urbroj: 50301-04/12-14-6

Zagreb, 16. listopada 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	16-10-2014		
Klasifikacijski oznaka:	021-12/14-09/28	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-14-04	Pril.	Vrij.
		-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Programsko i financijsko izvješće Hrvatskog olimpijskog odbora za 2013. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/14-09/28, urbroja: 65-14-03, od 30. travnja 2014. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske o Programskom i financijskom izvješću Hrvatskog olimpijskog odbora za 2013. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Programsko i financijsko izvješće Hrvatskog olimpijskog odbora za 2013. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Hrvatski olimpijski odbor, aktom od 30. travnja 2014. godine, iz sljedećih razloga:

Hrvatski olimpijski odbor (u daljnjem tekstu: HOO) je udruga građana čiji su status, ustrojstvo i zadaće propisane, osim Zakonom o udrugama (Narodne novine, broj 74/2014), i odredbama članaka 49. do 51. Zakona o sportu (Narodne novine, br. 71/2006, 124/2010, 124/2011, 86/2012 i 94/2013). Odredbom članka 75. Zakona o sportu propisano je što su to javne potrebe u sportu državne razine i za koji dio javnih potreba HOO odgovara - za izvršenje programa, kao i za utrošak financijskih sredstava iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Od ukupno ostvarenih 109.187.656 kuna prihoda HOO-a u 2013. godini, 100.364.354 kuna ili 91,92% je ostvareno iz državnog proračuna, dok je ostalih približno 8% ostvareno od marketinga (4.576.270 kuna), olimpijske solidarnosti (3.788.893 kuna) i ostalih prihoda (458.139 kuna - refundacije), kao što je i vidljivo u Izvješću. HOO je u 2013. godini, nakon donošenja financijskog plana (proračuna), izvršio tri izmjene i dopune plana, i to na sjednicama Skupštine HOO-a održanima 6. svibnja, 22. srpnja i 18. prosinca 2013. godine.

Vlada Republike Hrvatske ističe da je detaljnim uvidom u Izvješće HOO-a ustanovljeno nenamjensko trošenje sredstava, protivno Zakonu o sportu i Statutu HOO-a, i to za financiranje trgovačkog društva HOO TV d.o.o. (Sportska televizija - u daljnjem tekstu: SPTV). Naime, Odlukom o usvajanju izmjena i dopuna proračuna HOO-a za 2013. godinu, koja je donesena na 35. sjednici Skupštine HOO-a, održane 22. srpnja 2013. godine, odlučeno je da se "sredstva koja su dana Sportskoj televiziji (SPTV-u) kao pozajmica, pretvaraju u temeljni kapital", te da se "iznos od 5.311.908 kuna planira kao dokapitalizacija SPTV-a". S obzirom na to da je člankom 75. Zakona o sportu propisano koje su to javne potrebe u sportu koje izvršava HOO, vidljivo je da se davanje pozajmica nekom trgovačkom društvu (u ovom slučaju komercijalnoj televiziji) ne može smatrati javnom potrebom u sportu Republike Hrvatske na državnoj razini.

Vlada Republike Hrvatske napominje da je neprihvatljivo i financijski štetno takve pozajmice (u ukupnom iznosu od preko 3 milijuna kuna - prema informacijama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta) pretvarati u temeljni kapital tog istog trgovačkog društva. Potrebno je naglasiti da je SPTV, od svojeg osnivanja 2010. godine do 31. prosinca 2013. godine, proizveo gubitke u ukupnom iznosu od 59.747.300 kuna, te da je kreditno zadužen u iznosu od oko 37 milijuna kuna. Prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/2000 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012 i 68/2013) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, br. 108/2012, 144/2012, 81/2013 i 112/2013) navedeno društvo ostvaruje uvjete za pokretanje stečaja, a u posljednjih 180 dana račun društva bio je u blokadi 131 dan.

Osim toga, potrebno je istaknuti da je upravo HOO jamac ili sudužnik za navedene kredite, što predstavlja dodatnu i značajnu ugrozu financiranja sporta u Republici Hrvatskoj u trenutku kada ti krediti počnu dolaziti na naplatu.

U pripadajućoj dokumentaciji, vezano uz uplate pozajmica i davanje jamstava za kredite SPTV-u, HOO navodi da se one daju iz "vlastitih" sredstava. Sve da je to i točno, riječ je o financiranju aktivnosti protivno odredbama Statuta HOO-a. Naime, člankom 86. Statuta HOO-a propisano je da su proračunska sredstva i ostala sredstva ostvarena u skladu sa zakonom namjenska i mogu se samo tako koristiti, te da sredstvima koja HOO ostvari vlastitom djelatnošću raspolaze HOO te ih koristi za unaprjeđenje djelatnosti HOO-a i njegovih članova, primjenom važećih akata i odlukom Skupštine i Vijeća. Davanje pozajmica i izdavanje kreditnih jamstava trgovačkom društvu te dokapitalizacija trgovačkog društva, svakako ne predstavlja namjensko trošenje sredstava ostvarenih temeljem zakona, niti unaprjeđenje djelatnosti HOO-a i njegovih članova, već financiranje treće pravne osobe - u ovom slučaju trgovačkog društva, odnosno riječ je o financiranju protivnom vlastitom Statutu.

Vlada Republike Hrvatske napominje da je o svemu navedenom HOO upozoren dopisom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, od 22. srpnja 2013. godine, te je, unatoč jasnom i nedvosmislenom upozorenju da je riječ o radnjama protivnima Zakonu o sportu i Statutu HOO-a, Skupština HOO-a donijela navedenu Odluku o pretvaranju isplaćenih pozajmica u temeljni kapital SPTV-a, kao i o dokapitalizaciji u iznosu od 5.311.908 kuna, čime se HOO u potpunosti oglušio na upozorenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ukazuje i na financiranje programa bez jasno utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava. Naime, odredbom članka 87. Statuta HOO-a navodi se da se raspored planiranih sredstava za ostvarivanje programskih aktivnosti HOO-a vrši godišnjim programom i proračunom HOO-a, na temelju akta o kriterijima i mjerilima programiranja i financiranja sporta državne razine.

Najveći financijski iznos u proračunu HOO-a odnosi se na osnovne (ili redovne) programe nacionalnih sportskih saveza, a njihovo pravo na financiranje proizlazi iz članka 75. stavka 1. točke 4. Zakona o sportu, iz čega slijedi da bi najvažniji dokument bio akt o kriterijima za vrednovanje sportskih programa nacionalnih sportskih saveza. U navedenom aktu bi trebalo biti jasno navedeno temeljem kojih kriterija će se vrednovati (analogno tome i financirati) nacionalni sportski savezi, te bi on trebao sadržavati prikaz (poredak, rang) nacionalnih saveza s pripadajućim bodovima, odnosno iznosima.

Postojeći akt koji se koristi u HOO-u izrađen je 2002. godine te je potpuno zastario, ne prati dinamiku promjena u sportu, ne valorizira uspjehe ili neuspjehe pojedinih nacionalnih sportskih saveza niti značajne promjene koje su se dogodile u sportu u Republici Hrvatskoj u posljednjih 12 godina, te je u ovom obliku potpuno nelogičan i neupotrebljiv. Usporedbom proračuna HOO-a i navedenih kriterija iz 2002. godine vidljivo je da se oni uopće niti ne primjenjuju. Osim toga, potrebno je istaknuti da postoji desetak nacionalnih sportskih saveza koji su se učlanili u HOO (dobar dio njih i osnovali) nakon 2002. godine, te koji uopće nisu navedeni u postojećim kriterijima, a financiraju se iz proračuna HOO-a, evidentno bez ikakvih kriterija.

Nedostatak jasnih i usklađenih kriterija uočila je i Sportska inspekcija Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, te je svojim Rješenjem od 21. listopada 2013. godine naredila HOO-u usklađenje navedenih kriterija u roku od 30 dana. Međutim, oni do danas nisu usklađeni, te je Sportska inspekcija u svom kontrolnom inspeksijskom nadzoru od 6. ožujka 2014. godine utvrdila da HOO nije postupio po naredbi, te je temeljem članka 18. stavka 1. Zakona o sportskoj inspekciji (Narodne novine, broj 86/2012) i članaka 11., 157. i 160. Prekršajnog zakona (Narodne novine, br. 107/2007, 39/2013 i 157/2013), Prekršajnom sudu u Zagrebu podnesen optužni prijedlog protiv HOO-a, te protiv predsjednika i glavnog tajnika HOO-a kao odgovornih osoba.

Osim toga, u predmetnom Izvješću postoje stavke za čije trošenje nisu navedeni nikakvi kriteriji, a ponegdje uopće nije navedeno za što se planirana sredstva troše. Za primjer se navodi stavka u glavi IV. točki 7. - Posebni programi, planirana u iznosu od 1.783.730 kuna, koja se sastoji, između ostaloga, od stipendija, donacija i ostalih projekata. U planu proračuna namjena te stavke, premda značajnog iznosa, u potpunosti je izostavljena (ne postoji objašnjenje), dok se u Izvješću spominje da su se s te stavke isplatile donacije (kompenzacije) u iznosu od 864.090 kuna. Ničim nije objašnjeno temeljem kojih kriterija i za koje namjene i kojoj su pravnoj osobi isplaćene navedene donacije, niti što se kompenzira uplatom ovih sredstava (str. 46. Izvješća).

Isto se odnosi i na stavku glave VIII. - Rezerva programa, koja se u Izvješću spominje samo kao stavka za izvršenje programa koji nisu bili planirani, a u tijeku godine se pokazala potreba za njihovom realizacijom. Prema Izvješću s te je stavke isplaćeno 480.491 kuna, a pritom se ne navodi niti tko je odlučivao o trošenju s te stavke niti temeljem kojih kriterija, niti se izvješćuje kome su se isplatila sredstva i za koju namjenu.

Nadalje, potrebno je ukazati i na manipulaciju namjenom i iznosima pojedinih stavaka proračuna HOO-a. Naime, u 2013. godinu HOO je prenio višak iz 2012. godine u iznosu od 8.960.085 kuna. Od tog viška, sukladno Programskom i financijskom izvješću HOO-a za 2012. godinu, "izdvajaju se sredstva u iznosu 2.480.000 kuna, u korist vlastitih izvora poslovanja za izvršene uplate temeljnog kapitala i osnivačkih sredstava SPTV-u i Zakladi hrvatskih sportaša", što je protivno prethodno spomenutom članku 75. Zakona o sportu i članku 86. Statuta HOO-a, te članku 5. Zakona o udrugama (Narodne novine, br. 88/2001 i 11/2002), koji je propisivao da ukoliko u obavljanju djelatnosti udruga ostvari dobit, ona se mora sukladno statutu udruge koristiti isključivo za obavljanje i unaprjeđenje djelatnosti udruge kojima se ostvaruju njeni ciljevi utvrđeni statutom. Ova se odredba Zakona o udrugama odnosila na dobit, a pogotovo na višak sredstava iz prethodne godine, naročito zbog činjenice što najmanje 90% tog viška potječe iz državnog proračuna Republike Hrvatske i dostavljeno je HOO-u za financiranje javnih potreba u sportu. Sredstva u iznosu od 2.430.000 kuna (50.000 kuna je uplaćeno Zakladi hrvatskih sportaša) nenamjenski i protuzakonito su namijenjena povećanju temeljnog kapitala trgovačkog društva, što niti je javna potreba u sportu, niti je unaprjeđenje djelatnosti udruge u smislu članka 5. Zakona o udrugama. Naime, višak prihoda iz prethodne godine može se koristiti samo za javne potrebe u sportu u sljedećoj godini.

Osim toga, i sam iznos viška nejasan je i netransparentno prikazan. U svibnju 2013. godine, Izmjenama i dopunama proračuna HOO-a navodi se višak iz 2012. godine u iznosu od 5.116.359 kuna, dok se Izmjenama i dopunama proračuna sa sjednice Skupštine HOO-a od 18. prosinca 2013. godine, tom iznosu dodaje još 1.343.727 kuna bez ikakvog objašnjenja. Potrebno je napomenuti da je neprihvatljivo korigirati višak iz prethodne godine praktički na samom kraju tekuće kalendarske godine, i to za značajan iznos, što govori o potpunoj netransparentnosti prikaza pojedinih stavki proračuna HOO-a.

Također, Vlada Republike Hrvatske ukazuje i na naknadno i neobjašnjeno odobravanje troškova iz prethodnog razdoblja, unatoč iskazanom višku sredstava iz tog razdoblja. Naime, u Izmjenama i dopunama proračuna HOO-a od 6. svibnja 2013. godine na rashodovnoj strani proračuna HOO-a pojavljuje se nova stavka, koja nije postojala u proračunu za 2013. godinu, pod nazivom "Programi prethodnih godina" u iznosu od 1.500.000 kuna, te se objašnjava "da se stavka odnosi na programe iz 2012. godine koji su dijelom preneseni iz 2012. godine i naknadno odobreni u 2013. godini".

Potrebno je naglasiti da je nedopustivo naknadno odobravati troškove iz prethodne godine, pogotovo ako je na kraju te (prethodne) godine iskazan značajan višak sredstava raspoloživ za sljedeću godinu od 8.960.085 kuna. U navedenim Izmjenama nije navedeno niti koji su to troškovi, odnosno na što se oni odnose. Nakon toga se Izmjenama i dopunama proračuna HOO-a od 18. prosinca 2013. godine, bez objašnjenja ovoj stavci pribraja iznos od 85.552 kuna, da bi u predmetnom Izvješću realizacija stavke bila prikazana u iznosu od 1.650.216 kuna, bez pojašnjenja kako je došlo do ponovnog povećanja stavke.

Osim toga, potrebno je upozoriti i na nenamjensko trošenje sredstava uz istovremeno izbjegavanje pravovremenog financiranja Zakonom određenih javnih potreba njihovim prenošenjem za naredno razdoblje. Naime, uvidom u poglavlje III. - Financijski rezultat (str. 48., tablica 20.), vidljiva je matrica načina poslovanja HOO-a. U proračunskoj godini 2013. u kojoj je HOO uprihodio 100% planom predviđenih sredstava iz državnog proračuna, te u kojoj je prenesen višak sredstava iz prethodne 2012. godine raspoloživ za trošenje u 2013. godini u iznosu od 8.960.085 kuna, HOO na kraju godine navodi da je ostalo

neplaćenih obaveza prema nacionalnim savezima u 2013. godini, u značajnom iznosu od 5.520.434 kuna, te iskazuje manjak prihoda u 2013. godini od 5.708.323 kuna.

Umjesto da financira Zakonom navedene javne potrebe, prije svega potrebe nacionalnih sportskih saveza koji to svoje pravo eksplicitno ostvaruju temeljem članka 75. Zakona o sportu, HOO nezakonito i nenamjenski financira trgovačko društvo, ostavljajući dugove prema sportskim savezima za naredno razdoblje, i to u financijskoj godini u kojoj su prihodi od države ostvareni 100%, uz preneseni višak iz prošle godine. U godini u kojoj su financijski parametri poslovanja (prihodi) izvrsni, ostvaruje se dug prema nacionalnim sportskim savezima i umjesto urednog poslovanja iskazuje se manjak prihoda, što je evidentna posljedica netransparentnog i nenamjenskog trošenja sredstava.

Osim toga, Vlada Republike Hrvatske napominje da je nedopustivo da se, u godini potpunog ostvarenja prihoda, ne ostvare programi nacionalnih sportskih saveza u iznosu višem od 5 milijuna kuna, iako su već tijekom godine dva puta umanjivani (čak 34.84.573 kuna odnosi se na pripreme i natjecanja). Iz navedenog se može zaključiti da se na štetu sportskih programa financiraju nesportske djelatnosti, prije svega SPTV.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ukazuje i na to da su izdvajanja za plaće zaposlenika HOO-a neprimjereno visoka, te napominje da je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, dopisom od 19. veljače 2013. godine, HOO-u uputilo preporuku o ujednačavanju plaća svih zaposlenika koji je ostvaruju iz državnog proračuna, međutim HOO preporuku nije prihvatio. Također, potrebno je istaknuti da se u Zapisniku o obavljenom proračunskom nadzoru Ministarstva financija od 21. lipnja 2013. godine konstatira sljedeće: "S obzirom na to da HOO ostvaruje prihode iz državnoga proračuna putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, koji u ukupnim prihodima sudjeluju s 87,47%, mišljenja smo da stavak 5. članka 69. Pravilnika o radu treba uskladiti s propisima koji po toj osnovi vrijede za zaposlenike u javnim službama. Također smo mišljenja da treba uskladiti stavak 3. članka 70. Pravilnika o radu s propisima koje po toj osnovi imaju zaposlenici u javnim službama, kao i sve ostale odredbe Pravilnika o radu koji se primjenjuje u HOO-u."

Također, potrebno je ukazati na činjenicu da HOO nije provodio upute Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kako se navodi u predmetnom Izvješću na str. 42. točki 2., već se, naprotiv, često oglušio na upute i upozorenja navedenog Ministarstva. Predmetno Izvješće u nekim dijelovima izostavlja bitne činjenice iz 2013. godine, primjerice, sadržaj nalaza vlastite interne revizije o radu Hrvatske olimpijske akademije, koji sadrži značajne nepravilnosti u radu akademije, a ne spominju se niti vrlo loši financijski pokazatelji rada SPTV-a, niti se navodi bilo koji opravdani ekonomski razlog za povećanje temeljnog kapitala SPTV-a.

Zaključno, zbog netransparentnog, nenamjenskog i nesvrhovitog trošenja financijskih sredstava u suprotnosti s odredbama, za ovu udrugu, temeljnih zakona (Zakon o udrugama i Zakon o sportu) i vlastitog Statuta, nepostojanja jasnih kriterija za raspodjelu financijskih sredstava, u potpunosti neopravdanog negativnog financijskog rezultata poslovanja i ostavljanja značajnih dugova za naredno razdoblje, nejasnog, neobjašnjeg i netransparentnog prikazivanja pojedinih činjenica kao i izostavljanja pojedinih bitnih činjenica u ovom Izvješću, te neprihvatanja utemeljenih preporuka i upozorenja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u 2013. godini, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Programsko i financijsko izvješće Hrvatskog olimpijskog odbora za 2013. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Vedrana Mornara, ministra znanosti, obrazovanja i sporta, prof. dr. sc. Roka Andričevića, zamjenika ministra znanosti, obrazovanja i sporta, te Tomislava Paškvalina, pomoćnika ministra znanosti, obrazovanja i sporta.

